

Nhóm Công tác LHQ về Bắt giữ Tùy tiện ra phán quyết vụ Phạm Đoan Trang

VOA Tiếng Việt

27/10/2021

Nhà báo Phạm Đoan Trang.

Luật sư nhân quyền quốc tế Kurtulus Bastimar vừa nhận được phán quyết của Nhóm Công tác Liên hợp quốc về Bắt giữ Tùy tiện (UNWGAD) hôm 25/10, tuyên bố rằng việc chính quyền Việt Nam bắt giam và xét xử nhà báo Phạm Đoan Trang là vi phạm 5 khoản mục về việc giam giữ tùy tiện, chiếu theo các điều khoản của Công ước Quốc tế về các Quyền Dân sự và Chính trị. Ngoài ra, ông cho biết phán quyết của UNWGAD không công nhận quyền công tố của Viện Kiểm Sát Nhân dân vì cơ quan này không độc lập.

Sau đây là nội dung trao đổi giữa luật sư Bastimar ở Thổ Nhĩ Kỳ với VOA.

VOA: Kính thưa ông Bastimar, ông có thể cho chúng tôi biết một số chi tiết về Phán quyết của Nhóm Công tác Liên hợp quốc về Bắt giữ Tùy tiện (UNWGAD) đối với trường hợp của Phạm Đoan Trang mà ông vừa nhận được ngày hôm qua?

Ông Bastimar: Trước hết, xin cảm ơn Đài tiếng nói Hoa Kỳ rất nhiều đã cho tôi cơ hội phát biểu trên đài hôm nay. Và tôi rất vui mừng thông báo rằng chúng tôi đã thắng kiện vụ Phạm Đoan Trang. Và đó là một trường hợp thực sự quan trọng và tôi muốn thông báo rộng rãi, dù nội dung hơi dài, nhưng tôi sẽ cố gắng tóm tắt. Nhóm Công tác về Bắt giữ Tùy tiện của Liên Hợp Quốc trước hết đã ra phán quyết rằng Phạm Đoan Trang bị bắt mà không có lệnh bắt nào. Và đó là lý do tại sao các quyền của cô ấy theo Điều 9 (1) của Công ước Quốc tế về các Quyền Dân sự và Chính trị đã bị vi phạm, và Nhóm Công tác của Liên Hợp Quốc cũng đã ra phán quyết rằng Phạm Đoan Trang không được thông báo về các cáo buộc, về lý do bị bắt. Và đó là lý do tại sao quyền của cô ấy theo Điều 9 (2) cũng bị vi phạm.

Luật sư nhân quyền quốc tế Kurtulus Bastimar (trái) và Phạm Đoan Trang.

Nhóm Công tác về Giam giữ Tùy tiện của Liên Hợp Quốc kết luận rằng Phạm Đoan Trang không được phép khiếu nại về việc tạm giam kể từ khi bị bắt. Điều đó có nghĩa là quyền của cô ấy về quyền được khắc phục hiệu quả theo Điều 2 (3) của Công ước quốc tế về các quyền dân sự và chính trị đã bị vi phạm. Đó là một vi phạm nhân quyền thực sự quan trọng vì điều đó có nghĩa là cô ấy không thể phản đối quyết định của các cơ

quan có thẩm quyền để phản đối phán quyết này. Đó là một vi phạm thực sự quan trọng trong phán quyết của Nhóm Công tác Liên hợp quốc.

Và điểm quan trọng nhất khác, khiến phán quyết này trở nên quan trọng trong mắt tôi là Nhóm công tác của Liên hợp quốc đã tuyên bố rõ ràng rằng Viện kiểm sát nhân dân không phải là một cơ quan độc lập. Vì vậy, trong quyết định mà chính phủ tuyên bố hoặc biện hộ rằng lệnh bắt đã được Viện Kiểm sát Nhân dân phê chuẩn, nhưng Nhóm Công tác của Liên hợp quốc đã quyết định rõ ràng rằng cơ quan tư pháp này không có thẩm quyền. Vì vậy, đây là điểm quan trọng nhất mà tôi muốn quý vị lưu ý.

Và khi nói đến Điều 117 hoặc Điều 88 sửa đổi [Bộ luật Hình sự Việt Nam], Nhóm Công tác của Liên hợp quốc về khoản 68 đã nêu, trong trường hợp của Phạm Đoan Trang, chính phủ Việt Nam không thể viện dẫn Điều 117 hoặc 88 như một phương tiện pháp lý vì những điều khoản này của Bộ luật hình sự Việt Nam quá mơ hồ và quá rộng, điều đó có nghĩa là bất kỳ cá nhân nào sống ở Việt Nam cũng không thể hiểu được khi họ đọc những điều khoản này cấu thành tội phạm nên họ không thể điều chỉnh quyết định của mình theo luật này. Vì vậy, chẳng hạn họ không biết điều gì cấu thành tội "Tuyên truyền chống nhà nước", nhằm "lật đổ nhà nước" bởi vì chính phủ có thể dễ dàng viện dẫn bất kỳ hành động hoặc thiếu sót nào của cá nhân hoặc công dân Việt Nam để khiến họ phải chịu trách nhiệm "Tuyên truyền chống nhà nước" và "Lật đổ nhà nước". Và đây là một phần thực sự quan trọng của phán quyết.

Và một vi phạm khác như đã trình bày của Nhóm Công tác Liên hợp quốc mà tôi muốn các bạn chú ý là đoạn 77 trong đó Nhóm Công tác của Liên hợp quốc đã nêu rõ rằng hành vi của Phạm Đoan Trang, mà họ chắc chắn có thể thuộc phạm vi của Điều 19 và 22 của Công ước cụ thể là quyền tự do bày tỏ chính kiến và tự do ngôn luận, vì vậy Nhóm Công tác của Liên hợp quốc đã ra phán quyết rằng chính quyền không thể giam

giữ, không thể bắt Phạm Đoan Trang dựa vào hành động của Phạm Đoan Trang, vì cô ấy là một tác giả đoạt giải thưởng, cô ấy là một blogger và nhà báo. Vì vậy, cô ấy có quyền tham gia vào các hoạt động xã hội để thực hiện các nghiên cứu, phân tích. Và chỉ vì cô ấy đã thực hiện các quyền dân sự và chính trị của mình và đó là lý do tại sao cô ấy bị bắt. Cô ấy đã bị giam giữ. Và đó là lý do tại sao Nhóm Công tác của Liên hợp quốc đã ra phán quyết rằng quyền của cô ấy được tham gia vào các hoạt động xã hội hoặc các vấn đề công cộng cũng bị vi phạm, cụ thể là Điều 25 (a).

Và ở điểm cuối cùng, Nhóm Công tác của Liên hợp quốc về giam giữ tùy tiện đã tuyên bố cô ấy có quyền được xét xử công bằng. Điều này thực sự quan trọng. Quyền được xét xử công bằng của cô cũng bị vi phạm vì việc chậm đưa Phạm Đoan Trang ra xét xử. Đó là một thời gian [tạm giam] rất dài và không có bất kỳ lời biện minh nào. Và đó là lý do tại sao quyền được xét xử công bằng của cô ấy đã bị vi phạm nghiêm trọng.

Và hạng mục cuối cùng mà Nhóm công tác phát hiện vi phạm là Nhóm công tác ra phán quyết rằng việc tạm giam Phạm Đoan Trang chắc chắn là có lý do chính trị, vì vậy cô ấy đã bị bắt từ khi cô ấy thực hiện quyền chính trị.

Cô ấy được coi là một nhà hoạt động và bảo vệ nhân quyền. Nhưng điểm đáng chú ý là chính phủ Việt Nam đã bắt và giam giữ cô ấy dựa trên lý do chính trị và đó là lý do tại sao Nhóm Công tác Liên Hợp Quốc yêu cầu chính phủ Việt Nam trả tự do cho thân chủ Phạm Đoan Trang ngay lập tức và vô điều kiện.

Nói tóm lại, phán quyết của UNWGAD nêu rằng Phạm Đoan Trang bị bắt mà không có bất kỳ lệnh bắt nào và cô ấy không được thông báo về bản chất của các cáo buộc. Và đó là lý do tại sao Điều 9 của Công ước Quốc tế về các Quyền Dân sự và Chính trị đã bị vi phạm và vi phạm quan trọng nhất là Phạm Đoan Trang đã không thể lên tiếng việc

mình bị giam giữ. Và đó là lý do tại sao quyền của cô ấy theo biện pháp khắc phục hiệu quả, cụ thể là Điều 2(3) đã bị vi phạm và cô ấy bị đặt ngoài sự bảo vệ của pháp luật, và đó là lý do tại sao tiếng nói quan trọng nhất của cô ấy cũng bị vi phạm.

VOA: Xin chân thành cảm ơn ông đã chia sẻ 5 khoản mục mà chính phủ Việt Nam đã vi phạm về vụ Phạm Đoan Trang. Ông có thể vui lòng giải thích tại sao Phán quyết này lại quan trọng?

Ông Bastimar: Điều quan trọng là Nhóm công tác của Liên hợp quốc trong phán quyết này là Phạm Đoan Trang đã bị đặt ngoài phạm vi bảo vệ của pháp luật. Vì vậy, điều đó có nghĩa là cô ấy không được trao quyền được coi là bình đẳng trước pháp luật. Và điều này thực sự quan trọng. Điều đó có nghĩa là chính quyền đang giam giữ một người ngoài sự bảo vệ của pháp luật.

Và một phần quan trọng khác của phán quyết là tại cơ quan nhân quyền quốc tế, đó là Nhóm công tác của Liên hợp quốc về giam giữ tùy tiện, chẳng hạn, không công nhận Viện kiểm sát nhân dân hoặc các cơ quan tư pháp khác là cơ quan có thẩm quyền hoặc độc lập. Vì vậy, họ không độc lập trong mắt Nhóm công tác LHQ.

Đây là những mặt thực sự quan trọng của phán quyết.

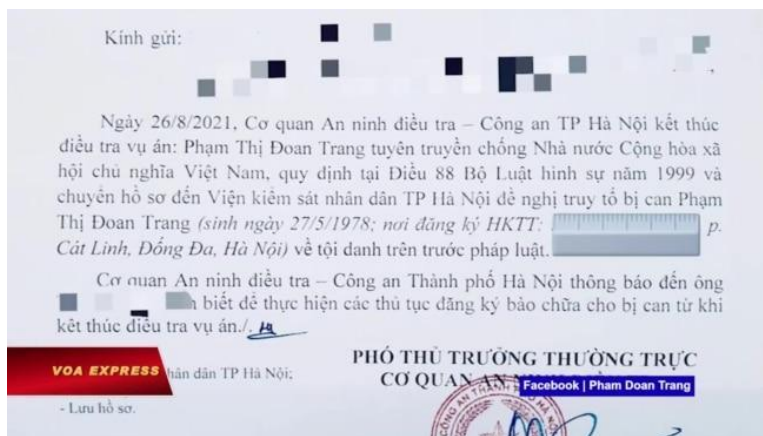
Phần đầu phán quyết của UNWGAD. Văn bản này do LS Kurtulus Bastimar cung cấp cho VOA.

VOA: Ông nghĩ gì về các hồi đáp của Chính phủ Việt Nam đối với văn thư vào tháng 4 năm 2021 của Nhóm công tác LHQ liên quan đến Phạm Đoan Trang?

Ông Bastimar: Vâng, tất nhiên với tư cách là luật sư quốc tế của Phạm Đoan Trang, tôi đã nhận được giải trình từ chính phủ Việt Nam và trong đó họ nói rằng Phạm Đoan Trang bị bắt và tạm giam, không phải vì cô ấy thực hiện các quyền cơ bản của mình, mà cô ấy đã vi phạm pháp luật trong nước. Vì vậy, chính quyền khẳng định rằng, theo họ, Phạm Đoan Trang đã bị bắt vì cô ấy vi phạm pháp luật trong nước và họ cũng tuyên bố rằng lệnh bắt đã được Viện Kiểm sát Nhân dân phê chuẩn.

Nhưng những lời giải thích này rất mơ hồ và quá rộng, đó không phải là điều mà Nhóm Công tác LHQ yêu cầu chính phủ Việt Nam trả lời, vì họ cũng không đưa ra được cơ sở pháp lý rõ ràng và chính xác về việc kết tội hoặc bắt giữ Phạm Đoan Trang.

Vì vậy, về cơ bản họ đang mô tả tình hình mà họ nói rằng mọi quyền và tự do cơ bản đều được đảm bảo trong Hiến pháp và mọi thứ đều hoàn toàn ổn về mặt nhân quyền, nhưng khi Nhóm công tác của Liên Hợp Quốc đưa ra phán quyết này thì không như họ đã giải trình.

Embed share

VOA: Thưa ông Bastimar, phán quyết này hỗ trợ cho ông và các luật sư khác trong nước bào chữa cho cô Phạm Đoan Trang tại phiên tòa sắp diễn ra vào ngày 4 tháng 11 tại Hà Nội như thế nào?

Ông Bastimar: Phán quyết này chắc chắn sẽ giúp ích cho chúng tôi vì nó có chứa thông tin và các vi phạm thực sự quan trọng và phán quyết đó sẽ giúp tôi tạo ra nhận thức quốc tế về các vụ khác trong cộng đồng quốc tế và phán quyết này cũng sẽ giúp ích cho các luật sư trong nước, bởi vì rõ ràng họ cũng có thể sử dụng thông tin này ở cấp trong nước, vì đây là một phán quyết quốc tế. Vì vậy, họ có nhiều điều để biện hộ hơn trong phiên tòa trong nước. Và một trong những diễn biến gần đây theo như tôi được biết thông tin trên mạng xã hội về cơ bản Phạm Đoan Trang vẫn chưa được gặp người nhà. Vì vậy nhóm công tác của LHQ trong phán quyết này cũng đã tuyên bố rằng những quyền liên hệ với thế giới bên ngoài cũng đã bị vi phạm. Vì vậy, tôi đã yêu cầu một luật sư trong nước đọc kỹ phán quyết này và sử dụng tất cả các thông tin về vi phạm nhân quyền hoặc vi phạm luật pháp quốc tế tại các tòa án trong nước.

VOA: Xin ông cho biết các bước tiếp theo của mình trong trường hợp này và điều gì xảy ra nếu chính phủ Việt Nam không tuân thủ Phán quyết của Nhóm Công tác LHQ? Chúng ta đều biết rằng Việt Nam là thành viên của Công ước Quốc tế về các Quyền Dân sự và Chính trị.

Ông Bastimar: Cảm ơn bạn rất nhiều về câu hỏi này nhưng tôi nghĩ rằng chính phủ Việt Nam sẽ không phớt lờ hay không tuân thủ phán quyết này bởi vì khi chúng tôi bắt đầu đưa trường hợp của Phạm Đoan Trang ra các cơ quan quốc tế cụ thể là Nhóm Công tác Liên Hợp Quốc, cô ấy có thể sẽ bị kết án với khung hình phạt 20 năm, đối mặt án tù 20 năm, nhưng sau khi chúng tôi đệ trình lên Nhóm Công tác Liên Hợp Quốc, mức phạt được giảm xuống còn ba năm. Vì vậy, chúng tôi đã đạt tiến bộ rất nhiều về điều đó. Và bước tiếp theo mà tôi sẽ làm với tư cách là luật sư quốc tế của cô ấy là nâng cao nhận thức về phán quyết này và sự hợp tác với các tổ chức nhân quyền quốc tế để theo dõi và ủng hộ phiên tòa của cô Phạm Đoan Trang ở Việt Nam.

VOA: Được biết đây là vụ thứ hai mà ông bào chữa cho các nhà báo bị giam cầm tại Việt Nam tại Nhóm Công tác LHQ, sau vụ Lê Hữu Minh Tuấn được thông qua vào tháng 6 năm 2021. Và ông đã thắng cả hai vụ. Lý do thành công của hai trường hợp này là gì?

Ông Bastimar: Về cơ bản, tôi đã làm việc ở nhiều quốc gia nên tôi đang bảo vệ quyền lợi của các nạn nhân ở các quốc gia khác nhau với tư cách là luật sư nhân quyền quốc tế chuyên nghiệp. Tôi đã theo học tại một trong những trường đại học nổi tiếng ở Châu Âu, Đại học Maastricht, vì vậy về cơ bản tôi đã cống hiến cuộc đời mình cho quyền con người trong môi trường quốc tế, vì vậy tôi đang chuẩn bị với tâm trạng rất tốt và tôi đang nghiên cứu rất tốt vì tôi dành tám hoặc chín tháng trong mỗi vụ trước Nhóm Công tác của Liên hợp quốc. Vì vậy, tôi đang dành nhiều thời gian và năng lượng hơn để bảo

vệ thân chủ của mình bởi vì tất cả họ đều thực sự quan trọng đối với tôi vì tôi đang sát cánh cùng họ.

VOA: Từ hai vụ mà ông đã thực hiện, vụ Phạm Đoan Trang và vụ Lê Hữu Minh Tuấn, ông nghĩ gì về tình hình nhân quyền và tự do báo chí ở Việt Nam?

Ông Bastimar: Tự do báo chí và nhân quyền của Việt Nam chắc chắn là một vấn đề rất lớn, buộc những người đang chỉ trích chính phủ hoặc những người đang nói rằng họ không đồng tình với chính sách của chính phủ phải chịu một áp lực rất lớn. Họ chắc chắn bị bắt và giam giữ. Vì vậy, nó chắc chắn buộc những người bảo vệ nhân quyền phải chịu đựng một tình huống rất khủng khiếp. Vì vậy, nó rất tồi tệ về nhân quyền và tự do báo chí bởi vì nếu chính phủ trừng phạt một nhà báo hoặc blogger hoặc nhà văn vì họ bày tỏ ý kiến của mình, và điều đó cũng sẽ đặt ra một rào cản lớn để một chính phủ không tiếp cận với dân chủ, bởi vì các quyền cơ bản, đặc biệt là quyền tự do ngôn luận, là nền tảng để một chính phủ đạt được môi trường dân chủ.

VOA: Xin chân thành cảm ơn ông đã dành cho VOA cuộc phỏng vấn này.

[VOA](#)